

Artur Przybysławski

Ostateczne ugruntowanie filozofii jako praktyki duchowej

"Nie zdołamy rozstrzygnąć, jakiego rodzaju rękodziełem są owe manewry ręki. A przecież aby móc o coś takiego choćby tylko zapytać, musimy najpierw zwyczajnie..."^[1]

"Nikt z nas nie wie jeszcze, jakim ręko-dziełem musi zajmować się współczesny człowiek."^[2] "Tedy pozostaje skryte, dokąd sięga rękodzieło technicznego manewru ręki."^[3] "Trudno od razu określić, jakie organy ciała mogłyby tu wchodzić w rachubę."^[4] "Gdyby chodziło o jakieś organy w ogóle, to od razu nasunęłyby się takie, jak organy pracy, jak organy popędu płciowego itd."^[5] "Bez tego bowiem nasza empiryczna wyobraźnia nie miałaby nigdy sposobności do czynienia czegoś stosownego do jej zdolności."^[6] "Czynność tę nazywam syntezą ujmowania"^[7] - "wyróżnionym rękodziełem."^[8] "Dalszy ciąg rozważań będzie bezustannie wymagał sprawności w oglądaniu siebie w toku tego aktu."^[9] "Tego ostatniego nie osiągniemy nigdy, jeśli"^[10] "pozostawiliśmy nasz przedmiot w stanie zawieszenia."^[11] "Akt ten jest absolutnie wolną czynnością, do której można być oczywiście nakłanianym, ale nigdy zmuszonym."^[12]

"A więc ujmowanie [...] a przeto i samo to zdarzenie, wzięte z punktu widzenia możliwego spostrzeżenia, podlega pojęciu stosunku."^[13] "Pozostaje teraz jednak pytanie, jaką drogą filozof upewnia się o istnieniu owego pierwotnego aktu, czyli skąd o nim wie. Oczywiście, dowiaduje się o nim nie bezpośrednio, ale poprzez wnioskowanie. [...] Jeśli jednak filozof już osiąga pewność co do owego aktu jako aktu, to jak upewnia się o jego określonej treści? Niewątpliwie *na mocy woli naśladowując* ten akt - od czego bierze początek wszelka filozofia. Skąd wszakże wie filozof, że ten wtórny, arbitralny akt jest tożsamy z owym pierwotnym i *absolutnie* wolnym?"^[14]

"Nasuwa się tu od razu pytanie, w jakiz sposób owa aktywność idealna, ustanowiona jako w ogóle nie dająca się ograniczać mogłaby zostać"^[15] "teraz tylko pod jednym względem działaniem *pożądania*."^[16] "Ja, nie będąc w ogóle *aktywne*, nie może być zatem dla siebie samego doznającym."^[17] "Aby jednak dla siebie samego być doznającym, Ja (idealne) musi"^[18] "w ramach stosunku fizjonomicznego organ ciała"^[19] "przenieść w *siebie*, co niewątpliwie może nastąpić tylko dzięki *aktywności*. Dotarliśmy tym samym do punktu, wokół którego od dawna krążył empiryzm, nie mogąc go wyjaśnić."^[20]

"Filozof osiąga wprawdzie to, co najwyższe, ale doprowadza tam jak gdyby tylko cząstkę człowieka"^[21], "człon skrajny, byt pozostający w bezruchu i trwały, który staje się następnie przedmiotem i na który byt pierwszy oddziałuje jako przyczyna"^[22] "i na tym polega odwieczna cecha wyróżniająca oraz cud sztuki."^[23]

"Życie Boga i boskie poznanie można więc ostatecznie określić także jako grę miłości z sobą samą. Idea ta spada jednak do poziomu czegoś budującego, a nawet wręcz kłiwego, jeśli brak w niej powagi, bólu, cierpliwości i pracy."^[24]

"Natomiast w tym stosunku, który mamy teraz rozważyć,"^[25] "człon skrajny, byt pozostający w bezruchu i trwały"^[26] - "byt, który w istocie rzeczy jest bytem *wyobrażonym*"^[27] - "*nieruchomieje*, a czas *upływa*."^[28] "W nich jednak musiałby już wcześniej tkwić zamiar takiego oddziaływania"^[29] "Nigdy więc nie mogłoby w nią wniknąć nic

przeciwstawnego (przedmiotowego), gdyby to, co przeciwstawne nie było zarazem"^[30]
"tym, co staje przed nami w oglądzie."^[31] "Przeto aby podjąć ową operację, muszę
niewątpliwie"^[32] "całkowicie posiadać i niejako ją przeniknąć"^[33] "Rzecz, którą dotąd
wprowadziliśmy, jest więc wciąż jeszcze rzeczą aktywną, czynną, a nie biernym i
bezczyнным zjawiskiem."^[34] "Wymogu tego nie spełniają również ci, którzy mówią o
stopniowych sublimacjach."^[35]

"Można by za pomocą wniosku podjąć próbę wyjaśnienia, w jaki sposób dochodzi
do tego, że przedmiot wywiera wrażenie"^[36] "tak że w wypadku ich połączenia powstaje
podwojona siła."^[37] "Jeśli dokładniej przeanalizujemy tę metodę, to procedura okaże się
następująca:"^[38] "Ich *wzajemny stosunek* jest dla niej stosunkiem tego, co istotne [...] co
oznacza, że to co nieistotne, powinno być zniesione."^[39] "Jako człon skrajny bytu dla
siebie byt duchowo-organiczny."^[40] "odpada, jeśli kto chce, *zupełnie słusznie*."^[41] "Kiedy
pragniemy zobaczyć dąb z jego potężnym pniem [...] nie zadowolimy się, jeśli zamiast
dębu pokażą nam żołądź."^[42] "Korzystając i rozkoszując się pożądanie doprowadza do
zniesienia tego żywego istnienia w tym zakresie, w jakim przynależy ono przedmiotowi
pożądania."^[43] "A przecież można by tego słusznie oczekiwać jako spełnienia."^[44]

^[1] Martin Heidegger, *Co znwie się myśleniem?*, przeł. J. Mizera, Warszawa 2000, s. 64.

^[2] Martin Heidegger, *Co znwie się myśleniem?*, przeł. J. Mizera, Warszawa 2000, s. 64.

^[3] Martin Heidegger, *Co znwie się myśleniem?*, przeł. J. Mizera, Warszawa 2000, s. 65.

^[4] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 368.

^[5] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 368.

^[6] I. Kant, *Krytyka czystego rozumu*, przeł. R. Ingarden, Warszawa 1957, t. I, s. 204-205.

^[7] I. Kant, *Krytyka czystego rozumu*, przeł. R. Ingarden, Warszawa 1957, t. I, s. 203.

^[8] Martin Heidegger, *Co znwie się myśleniem?*, przeł. J. Mizera, Warszawa 2000, s. 63.

^[9] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 42.

^[10] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 129.

^[11] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 126

^[12] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 42-43..

^[13] I. Kant, *Krytyka czystego rozumu*, przeł. R. Ingarden, Warszawa 1957, t. I, s. 273-274.

^[14] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 80.

^[15] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 124.

^[16] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 401

^[17] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 102.

^[18] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 102.

^[19] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 368.

^[20] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 102.

^[21] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 370.

^[22] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 371

^[23] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 370.

^[24] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 27.

^[25] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 367.

^[26] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 371.

^[27] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 401.

^[28] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 181.

- [29] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 372.
- [30] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 63.
- [31] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 121.
- [32] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 224.
- [33] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 121
- [34] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 129
- [35] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 122.
- [36] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 121
- [37] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s. 130.
- [38] G.W.F. Hegel, *Nauka logiki*, przeł. A. Landman, Warszawa 1967. t. I, s. 436.
- [39] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 242.
- [40] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 370-371.
- [41] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 370.
- [42] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 19
- [43] G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, przeł. A. Landman, Warszawa 1963, t. I, s. 407.
- [44] F.W.J. Schelling, *System idealizmu transcendentálnego*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 1979, s.122.

**STRONA GŁÓWNA ARTYKUŁY PRZEKŁADY RECENZJE BIBLIOGRAFIE LINKI
REDAKCJA KONTAKT**